

SME INFO HU

A 2023 ŐSZÉN ELFOGADOTT SZÁMVITELI TÖRVÉNYI VÁLTOZÁSOK

Az SME INFO általános tájékoztató jellegű összeállítás. Célja, hogy felhívjuk Ügyfeleink figyelmét az általunk fontosnak tartott, aktuális törvényi változásokra. Kiadványunk nem helyettesíti a jogszabályok alapos áttekintését és a konzultációt tanácsadóikkal.

© Process Solutions, 2023
– Minden jog fenntartva!

A számviteli törvény 2024-es változásai lényeges rendelkezéseket tartalmaznak a globális minimumadó hazai jogrendszerbe történő átültetése kapcsán, továbbá a 2024-től bevezetésre kerülő visszaváltási díjrendszerrel (DRS) kapcsolatban. Fontos változásként megjelennek a nemzetközi számvitelből ismert halasztott adóval kapcsolatos fogalmi meghatározások és könyvviteli elszámolások, illetve meghatározásra kerülnek

a visszaváltási rendszer szereplőinek elszámolási lépései a visszaváltási folyamat egyes részeihez kapcsolódóan. Ezek mellett megjelennek kisebb kiegészítések is, amelyek meghatározzák valamely új jogintézmény, például a kiterjesztett gyártói felelősség (EPR), építményi jog számviteli kezelését.

az SME Team

Tartalom

1 Globális minimumadóval kapcsolatos változások

- 1.1 Halasztott adókövetelés
- 1.2 Halasztott adókötelezettség
- 1.3 A mérlegfordulónapi adókulcs és a nyereségadó fogalma
- 1.4 Halasztott adó kimutatása a beszámolóban
- 1.5 Halasztott adó kimutatás első alkalommal

2 A visszaváltási díjrendszerrel kapcsolatos elszámolások

3 Egyéb kiegészítések, pontosítások

- 3.1 Könyvvizsgálat végrehajtásáért felelős személy megválasztása
- 3.2 Építmenyi jog
- 3.3 A kiterjesztett gyártói felelősség díj elszámolása

1 Globális minimumadóval kapcsolatos változások

A globális minimumadó megjelenésével bevezetésre kerül a nemzetközi számvitelben ismert halasztott adó intézménye a magyar számviteli törvénybe is. A halasztott adó elszámolás alkalmazása a vállalkozások számára választható, ezen választásról a számviteli politikában szükséges rendelkezni.

A globális minimumadó rendszerében a jogszabály által meghatározott módon kiigazított halasztott adó beletartozik a lefedett adó kategóriába, és így csökkenti a kalkulált effektív adóráta átmeneti különbségek miatti évek közötti volatilitását. Ezen pozitív hatásra tekintettel a halasztott adó alkalmazásának választása a GloBE alanyok esetén különösen megfontolandó!

1.1 Halasztott adókövetelés

Halasztott adókövetésként kell kimutatni az alábbi tételek **mérlegfordulónapi adókulccsal számított adóhatását**:

- az adózás előtti eredmény csökkentéseként elszámolt, de a nyereségadó alapját a következő üzleti év(ek)ben csökkentő;
- a nyereségadó alapjának növeléseként már elszámolt, az adózás előtti eredmény növeléseként a következő üzleti év(ek)ben elszámolandó tételek;
- egy eszköz vagy kötelezettség állományba vételkori bekerülési értéke és a nyereségadó törvény által elfogadott érték közötti különbség, amely különbözettel a következő üzleti év(ek) nyereségadó alapját kell csökkenteni;
- a mérlegfordulónapon meglévő (a következő üzleti évek pozitív nyereségadó alapjával szemben csökkentő tételként felhasználható) elhatárolt veszteség;

illetve

- a következő üzleti év(ek)ben a nyereségadóból érvényesíthető **adókedvezmények összege** olyan mértékig, amilyen mértékben az adókedvezmény igénybevételenek előírt feltételei a mérlegfordulónapon már teljesültek. ⁽¹⁾

A halasztott adókövetelés könyv szerinti értéke a fentiek szerint számított értékéből az az összeg, amely **várhatóan realizálódni fog** a következő üzleti év(ek)ben. ⁽²⁾

(1) 2000. évi C. tv. 3.§ (16) 1.

(2) 2000. évi C. tv. 3.§ (16) 5.

A halasztott adókövetelés mérleg szerinti értékére lekötött tartalékot kell képezni az eredménytartalékkal szemben,⁽³⁾ ezáltal a könyvelt halasztott adó követelés aktuális könyv szerinti értéke az osztalékfizetési korlát részét képezi.

1.2 Halasztott adókötelezettség

Halasztott adókötelezettségként kell kimutatni az alábbi tételek **mérlegfordulónapi adókulccsal számított adóhatását**:

- az adózás előtti eredmény növeléseként elszámolt, de a nyereségadó alapját a következő üzleti év(ek)ben növelő tételek;
- a nyereségadó alapjának csökkenéseként már elszámolt, az adózás előtti eredmény csökkenéseként a következő üzleti év(ek)ben elszámolandó tételek;
- egy eszköz vagy kötelezettség állományba vételkori bekerülési értéke és a nyereségadó-törvény által elfogadott érték közötti különbség, amely különbözettel a következő üzleti év(ek) nyereségadó alapját kell növelni.⁽⁴⁾

A halasztott adókötelezettség esetében a könyv szerinti érték megegyezik a halasztott adókötelezettség számított értékével.⁽⁵⁾

1.3 A mérlegfordulónapi adókulcs és a nyereségadó fogalma

A **mérlegfordulónapi adókulcs** az az adókulcs, amely mérlegfordulónapon kihirdetett, és vonatkozni fog arra (azokra) a következő üzleti év(ek)re, amely(ek)ben a halasztott adókövetelés vagy halasztott adókötelezettség **realizálódik**.⁽⁶⁾

Nyereségadónak minősül a halasztott adó viszonylatában a társasági adó, valamint az annak megfelelő, az adózás előtti eredményt terhelő adó.⁽⁷⁾

1.4 Halasztott adó kimutatása a beszámolóban

A **mérlegben** a halasztott adókövetelést a befektetett eszközök, a halasztott adókötelezettséget a hosszú lejáratú kötelezettségek között kell kimutatni. Az azonos adóhatósággal szemben fennálló halasztott adókövetelés és halasztott adókötelezettség **összevonandó**, a nettó összeget pedig **előjeltől függően** eszközként vagy kötelezettségként kell kimutatni.⁽⁸⁾

Az **eredménykimutatásban** halasztott adókülönbözettként kell kimutatni tárgyévben keletkező halasztott adókövetelést és halasztott adókötelezettséget,

(3) 2000. évi C. tv. 38.§ (3) b) (4) 2000. évi C. tv. 3.§ (16) 2. (5) 2000. évi C. tv. 3.§ (16) 5.
(6) 2000. évi C. tv. 3.§ (16) 4. (7) 2000. évi C. tv. 3.§ (16) 3. (8) 2000. évi C. tv. 45/A.§

valamint a már kimutatott halasztott adókövetelés és halasztott adókötelezettség könyv szerinti értékének tárgyévi változását.⁽⁹⁾

A **kiegészítő mellékletben** be kell mutatni a halasztott adókövetelések és a halasztott adókötelezettségek jelentős tételeit jogcímenkénti megbontásban a következők szerint:

- nyitó könyv szerinti és számított érték,
- tárgyévben keletkezett halasztott adó tételek könyv szerinti és számított értéke,
- felhasználásból eredő tárgyévi csökkenés,
- az üzleti várakozások, az adókulcs és az adózási környezet változásából eredő tárgyévi változások,
- tárgyévi záró könyv szerinti és számított érték.⁽¹⁰⁾

Az alkalmazott mérlegstuktúra a halasztott adó alkalmazása esetén kiegészítendő „Halasztott adókövetelés” illetve „Halasztott adókötelezettség” sorokkal, az eredménykimutatás-stuktúra pedig a „Halasztott adókülönbözet” sorral!⁽¹¹⁾

1.5 Halasztott adó kimutatás első alkalommal

A halasztott adó alkalmazásának első üzleti évében a halasztott adókövetelés és a halasztott adókötelezettség nyitó könyv szerinti értékét az eredménytartalékkal szemben kell állományba venni.⁽¹²⁾

Hatályba lép: a 2023-ban kezdődő üzleti évtől választható.

(9) 2000. évi C. tv. 87.§ (2a) (10) 2000. évi C. tv. 92.§ (5)
(11) 2000. évi C. tv. 10., 11., 12. melléklet (12) 2000. évi C. tv. 37.§ (8)

2 A visszaváltási díjrendszerrel kapcsolatos elszámolások

Az őszi adócsomagban meghatározásra került a visszaváltási díjjal kapcsolatos, a gyártót és a forgalmazót érintő elszámolások számviteli kezelése.

Az alábbi táblázat a 450/2023. kormányrendelet és a számviteli törvény új előírásai alapján összefoglaló jelleggel mutatja a kötelező és önkéntes visszaváltási díjas termékekkel kapcsolatos a „gyártó-forgalmazó-MOHU-fogyasztó” kapcsolatot érintő elszámolási folyamatot.

	Terméktípus		A visszaváltási díj mértéke, felszámítása	A visszaváltás folyamata	A visszaváltás számviteli folyamata
A 450/2023. (X. 4.) kormányrendelet által meghatározott termékek fogyasztói, közvetlen csomagolása	Kötelezően visszaváltási díjas termék	Újra-használható	A díj mértékét a gyártó határozza meg, nála a nettó árbevétele része, a forgalmazónál pedig a készlet érték (3) (majd értékesítéskor az ELÁBÉ) és nettó árbevétel része.	A visszavételt a forgalmazó a gyártóval kötött megállapodás alapján végzi. A gyártó visszaveszi a forgalmazótól, fogyasztótól az újrahasznosítás érdekében és a visszaváltási díjat visszafizeti a részére. A forgalmazó a terméket visszaváltó részére visszafizeti a visszaváltási díj összegét, vagy a fogyasztó kérésére újabb termékvásárlás esetén azt a vételárba utalvány formájában beszámítja.	A gyártónál nettó árbevétel-csökkentő (1) a gyártónál a visszafizetés napjára vonatkozó helyesbítő számviteli bizonylat alapján visszafizetett visszaváltási díj. A forgalmazónál ELÁBÉ csökkentő (2) a gyártó által visszafizetett visszaváltási díj és nettó árbevétel csökkentő (1) a fogyasztónak visszafizetett visszaváltási díj.
		Nem újra-használható	50 Ft/db, amit a MOHU-nak fizet meg a gyártó, egyéb ráfordítás a gyártónál (4)	A visszavételt a forgalmazó a MOHU-val kötött megállapodás alapján végzi, 400 m ² -nél nagyobb eladóterületben a MOHU által biztosított automata visszaváltó berendezéseken keresztül. A MOHU a visszaváltási díjat közvetlen a fogyasztónak fizeti vissza vagy a forgalmazónak megtéríti az általa a fogyasztónak kifizetett visszaváltási díjat.	A forgalmazó által a MOHU helyett visszafizetett díj a forgalmazónál egyéb követeléseként jelenik meg (5)
Kötelezően visszaváltási díjas terméknek nem minősülő, a gyártó által önkéntesen „visszaváltható” megjelöléssel gyártott, illetve forgalomba hozott termék	Önkéntesen visszaváltási díjas termék	A díj mértékét a gyártó határozza meg, nála a nettó árbevétele része, a forgalmazónál pedig a készlet érték (3) (majd értékesítéskor az ELÁBÉ) és nettó árbevétel része.	A visszavételt a forgalmazó a gyártóval kötött megállapodás alapján végzi. A gyártó visszaváltja a forgalmazótól, fogyasztótól és a visszaváltási díjat visszafizeti részére. A forgalmazó a termék visszaváltójának visszafizeti a visszaváltási díj összegét, vagy a fogyasztó kérésére újabb termékvásárlás esetén azt a vételárba beszámítja.	A gyártónál nettó árbevétel csökkentő (1) a gyártónál a visszafizetés napjára vonatkozó helyesbítő számviteli bizonylat alapján visszafizetett visszaváltási díj. A forgalmazónál ELÁBÉ csökkentő (2) a gyártó által visszafizetett visszaváltási díj és nettó árbevétel csökkentő (1) a fogyasztónak visszafizetett visszaváltási díj.	

A táblázatban jelzett elszámolásokhoz a számviteli törvény az alábbi új előírásokat fogalmazza meg:

1. Az **értékesítés nettó árbevételét** csökkentő tételként kell elszámolni az újrahasználható termék és az önkéntes visszaváltási díjas termék után a helyesbítő számviteli bizonylatban rögzített, visszafizetett visszaváltási díj összegét (a helyesbítés a visszafizetés időpontjára vonatkozik). ⁽¹³⁾
2. Az **eladott áruk beszerzési értékét** növelő tételként kell kimutatni a visszaváltási díjas termékek bekerülési értékének részét képező visszaváltási díjat, míg az eladott áruk beszerzési értékét csökkenteni kell a visszakapott visszaváltási díj összegével. ⁽¹⁴⁾

3. A **bekerülési (beszerzési) érték** részét képezi többek között az eszköz beszerzéséhez szorosan kapcsolódó egyéb hatósági igazgatási, szolgáltatási eljárási díj, mint pl. környezetvédelmi termékdíj, szakértői díj és visszaváltási díjat. ⁽¹⁵⁾
4. Az **egyéb ráfordítások** között kell elszámolni a vállalkozó (a terméket előállító gyártó) által – a nem újrahasználható termék után – a koncessziós társaságnak fizetett (fizetendő) kötelező visszaváltási díjat. ⁽¹⁶⁾
5. Az **egyéb követelés** mérlegtételnél kell kimutatni a vállalkozó (forgalmazó) által a koncessziós társaság helyett visszafizetett visszaváltási díjból származó követeléseket is. ⁽¹⁷⁾

Hatályba lép: a 2024-ben kezdődő üzleti évre kötelezően alkalmazandó.

(13) 2000. évi C. tv. 73.§ (2) f) (14) 2000. évi C. tv. 78.§ (5)

(15) 2000. évi C. tv. 47.§ (2) (16) 2000. évi C. tv. 81.§ (2) r) (17) 2000. évi C. tv. 29.§ (8)

3 Egyéb kiegészítések, pontosítások

3.1 Könyvvizsgálat végrehajtásáért felelős személy megválasztása

Kötelező könyvvizsgálat esetén nem csak a könyvvizsgáló céget kötelező megválasztani, hanem egyidejűleg a könyvvizsgálat végrehajtásáért személyében **felelős könyvvizsgálót** is ki kell jelölni. ⁽¹⁸⁾

Hatályba lép: 2023. december 1.

3.2 Építményi jog

2023-tól hatályos a Ptk. azon rendelkezése, amely bevezeti az építményi jog intézményét. A törvénymódosítás beemeli ezt a fogalmat a számviteli törvénybe is, és megállapítja annak **ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogként** történő kezelését. ⁽¹⁹⁾

„Az építményi jogánál fogva a jogosult az ingatlanon vagy annak felszíne alatt épületet létesíthet, illetve hasznosíthat. Ennek során jogosult az épület építésére vagy építtetésére, és ennek érdekében az ingatlan igénybevételére, jogosult továbbá a felépült vagy az ingatlanon már fennálló épület birtoklására, használatára és hasznáinak szedésére.” (Ptk. 5:159/A.§(1))

3.3 A kiterjesztett gyártói felelősség díj elszámolása

A törvénymódosítás egyértelműsíti az igénybe vett szolgáltatások fogalmi meghatározásában, hogy a kiterjesztett gyártói felelősség díját, amely a MOHU által kerül kiszámlázásra, az **igénybe vett szolgáltatások** között kell elszámolni. ⁽²⁰⁾

Amennyiben a vállalkozás a díj megállapítására a készletre vétel időpontját választja, indokolt lehet a díjat a készlet értéket növelő tételként kimutatni.

Hatályba lép: Az 3.2 és 3.3 a 2023-ban kezdődő üzleti évre alkalmazható, a 2024-ben kezdődő üzleti évre kötelezően alkalmazandó.

(18) 2000. évi C. tv. 155.§ (7b) (19) 2000. évi C. tv. 26.§ (3); 45.§ (5); 48.§ (4); 72.§ (4);
(20) 2000. évi C. tv. 3.§ (7) 1.

